

Бахчеван Є.Ф.,
викладач кафедри тактико-спеціальної
та вогневої підготовки ОДУВС
капітан поліції

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПРАЦІВНИКІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ ДО ДІЙ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ УМОВАХ

Надзвичайної актуальності у теперішній час набувають проблеми, пов'язані із захистом життя і здоров'я правоохоронців, які постійно піддаються впливу низки небезпечних факторів від злочинних посягань. Втрати особового складу в органах Національної поліції можуть виникати не лише як наслідок дій злочинців, а й в разі необачності, неузгодженості та невдало спланованих дій працівників ОВС, учасників охорони громадського порядку, забезпечення громадської безпеки, попередження й припинення злочинів та інших правопорушень. Зазначені та інші небезпечні фактори також можуть бути викликані недотриманням заходів особистої безпеки, незнанням специфіки виниклої ситуації та протидії їй за рахунок недостатньої професійної підготовки працівників Національної поліції. На цей важливий момент нами неодноразово було вказано у попередніх дослідженнях.

Ступінь поширеності небезпечних подій і ситуацій в тій чи іншій мірі відображається на повсякденній діяльності працівників

Національної поліції, тим самим визначаючи особливості їх функціонування. Разом з цим виникає потреба в нормалізації всіх сфер життя шляхом підтримання надійного громадського порядку і громадської безпеки, з обов'язковим підвищенням ефективності залучених сил та засобів органів внутрішніх справ.

Необхідність вдосконалення професійної підготовки майбутніх працівників Національної поліції України до дій в екстремальних умовах є актуальним питанням, важливість всебічного наукового дослідження якого, пов'язане із діяльністю різних підрозділів органів Національної поліції України, які забезпечують охорону громадського порядку та боротьбу зі злочинністю. Відповідно до цього підвищення рівня підготовки майбутніх працівників Національної поліції України, забезпечення його життєдіяльності в екстремальних умовах дозволить успішно вирішувати поставлені перед ними завдання.

Водночас, загостренню проблеми безпеки життєдіяльності працівників Національної поліції України сприяє також криміногенна ситуація, що склалася в суспільстві. У зв'язку з цим, проблема особистої безпеки майбутнього поліцейського під час виконання службових обов'язків має велике значення для існування та розвитку суспільства.

Наукові здобутки, в яких висвітлювалися проблеми здійснення професійної підготовки майбутніх працівників Національної поліції до дій в екстремальних умовах праці та забезпечення особистої безпеки працівника поліції під час екстремальних ситуацій, належать наступним науковцям: О.М.Бандурки, А.В.Басова, О.К.Безсмертного, В.С.Венедіктова, Ю.В.Дубко, М.І.Іншина, Р.А.Калюжного, А.Т.Комзюк а, Я.М. Бельсона, А.В. Губанова, В.Я. Долішня, М.І. Онуфрієва, Я.Ю. Кондратьєва, С.С. Коломойцева, М.М. Козяр, Н.П. Матюхіної, В.П. Оліградського та інших авторів.

У попередньому науковому дослідженні нами було визначено, що визначаючи сутність поняття особистої безпеки правоохоронця, найбільш змістовним є поняття особистої безпеки поліцейського, запропонована В.Г. Фатхутдіновим. Нагадаємо, що на думку цього автора, під особистою безпекою правоохоронця варто розуміти комплекс основних та допоміжних заходів, спрямованих на зниження рівня небезпечних факторів до реально-можливого мінімуму, що дозволяє гарантувати збереження життя і здоров'я, нормального психічного стану і дієздатності працівника під час виконання функціональних обов'язків, професійних завдань як у буденних, так і в

екстремальних ситуаціях під час проведення масових заходів [1, с. 183].

У розрізі даної тематики цікавою є також думка науковця А.Г. Маклакова, який вважає, що екстремальні умови – це такі особливі умови, які з'являються під дією факторів соціального, технологічного і кліматогеографічного характеру на людину [2, с. 17]. Цей підхід відображає ступінь адаптації людини до дій небезпечних чинників, враховує причини їх виникнення і впливу. Ми погоджуємося із тими авторами, які вважають, що екстремальні умови, які впливають на діяльність поліцейських можна класифікувати за впливом негативних факторів, а саме балістичних (вогнепальна зброя та ін.); фізичних (тупі та гострі предмети, предмети вогнепальної зброї та ін.); психологічних (наслідки психологічної травми та ін.); інші умови (пожежі, газові речовини, іонізуюче випромінювання тощо).

Водночас забезпечення особистої безпеки працівника Національної поліції України зумовлюється його індивідуально-психологічними особливостями, рівнем фізичного розвитку та інтелекту, професійними навичками і вміннями вирішувати конфліктні ситуації, здатністю до самостійного аналізу професійної діяльності із метою розробки нових елементів стратегії і тактики, удосконалення засобів і прийомів ефективного виконання оперативно-службових завдань. Відповідно особиста безпека майбутнього працівника поліції більшою мірою залежить від рівня його службової підготовки та якостей, рівня професіоналізму у своїй справі.

Вважаємо, що при вирішенні проблем, пов'язаних із організацією професійної підготовки майбутніх працівників Національної поліції України необхідно запровадити розробку та впровадження тактичних програм та рекомендацій, спрямованих на забезпечення особистої безпеки майбутніх поліцейських, враховуючи досвід зарубіжних країн. Сутність запропонованих програм полягала б у розгляді тактичних прийомів та способів забезпечення особистої безпеки майбутніх працівниками поліції під час їх професійної підготовки. Так, у рамках реформування правоохоронних органів країн Європейського Союзу одним із пріоритетних напрямів вказано на підвищення рівня професійної підготовки поліцейських сил. Сам підхід, способи, методи та методики цієї підготовки відрізняються в залежності від країни і виду підрозділу. Натомість у Сполучених Штатах Америки здійснюються також тактичні програми, спрямовані на навчання окремих категорій працівників поліції з урахуванням їх

специфіки (наприклад, забезпечення особистої безпеки працівників дорожньої поліції), існує і спеціальний курс навчання для жінок-поліцейських [3, с. 462; 4, с. 8].

Підсумовуючи викладене, можна зробити висновок, що в професійній діяльності поліцейських існує низка проблем, обумовлених як недосконалістю нормативно-правового регулювання, так і проблемами кадрового, матеріального, організаційного забезпечення. Отже, виникає необхідність в удосконаленні професійної підготовки майбутніх працівників Національної поліції, серед іншого щодо їх діяльності в екстремальних ситуаціях. У майбутньому це дозволить поліцейським ефективно виконувати свої професійні обов'язки з організації та здійснення охорони прав і свобод громадян, громадського порядку, забезпечення громадської безпеки, попередження й припинення правопорушень, залишатися справжнім професіоналом своєї справи і на високому рівні вирішувати завдання правоохоронного напрямку.

Література:

1. Фатхутдинов В.Г. Личная безопасность сотрудников органов внутренних дел при проведении массовых мероприятий / В.Г. Фатхутдинов // Ученые записки Таврического национального университета им. В.И. Вернадского. Серия : Юридические науки. – 2011. – Т. 24 (63). № 2. – 2011. – С. 179-185.
2. Маклаков А.Г. Личностный адаптационный потенциал: его мобилизация и прогнозирование в экстремальных условиях / А.Г. Маклаков // Психологический журнал: «Наука», «МАИК «Наука / Интерпериодика». – № 1 (Т. 22). – 2001. – С. 16 – 24.
3. Соболев Є.Ю. Досвід організації та діяльності поліції провідних країн Європи / Є.Ю. Соболев, С.С. Коломойцев // Форум права. – 2012. – № 31(2). – С. 461-463.
4. Матюхіна Н.П. Сучасний погляд на управління правоохоронними органами Сполучених Штатів Америки / Н.П. Матюхіна // Право і безпека. – 2005. – Т. 4 – № 5.– С. 7 – 9.